

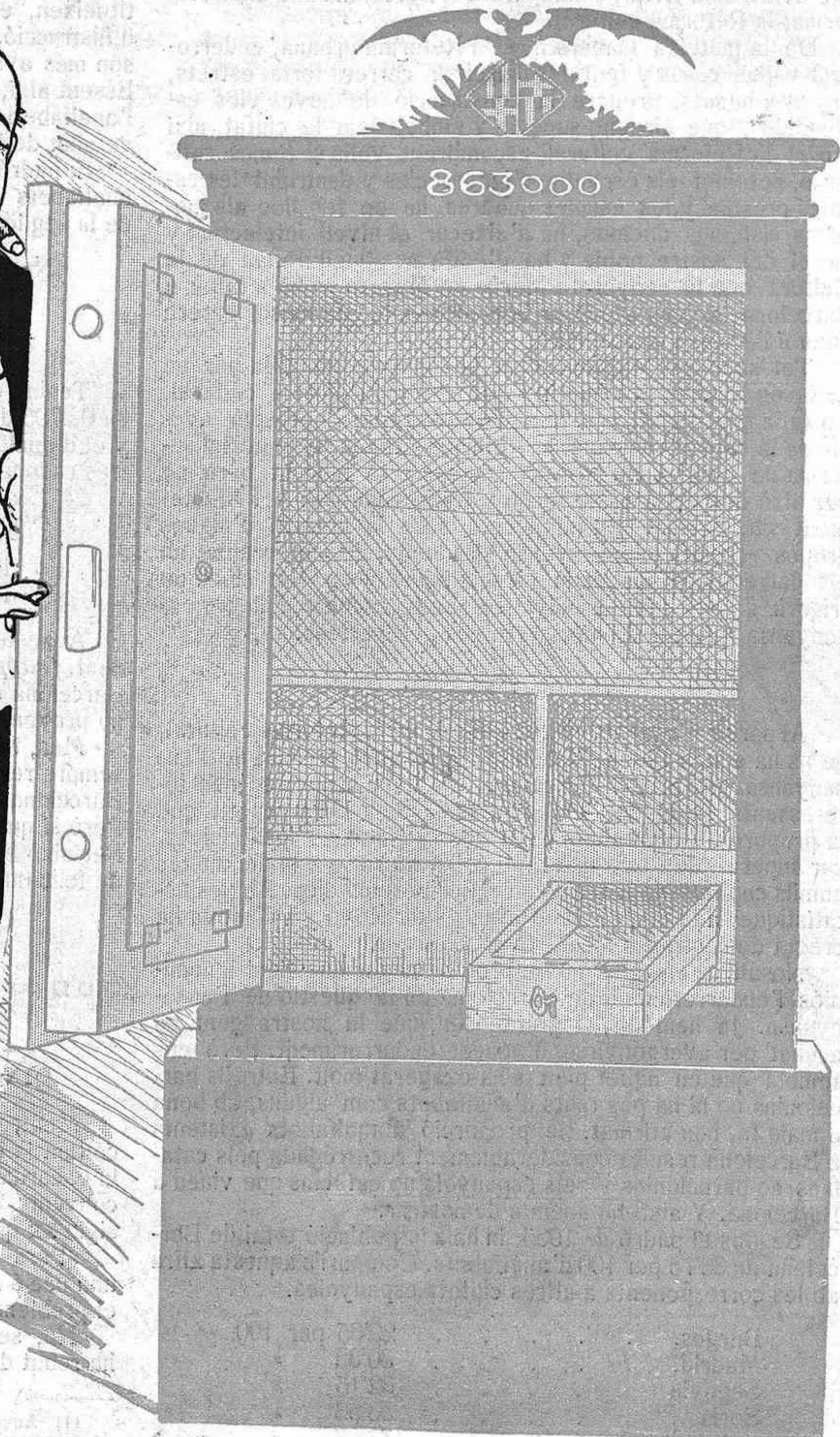
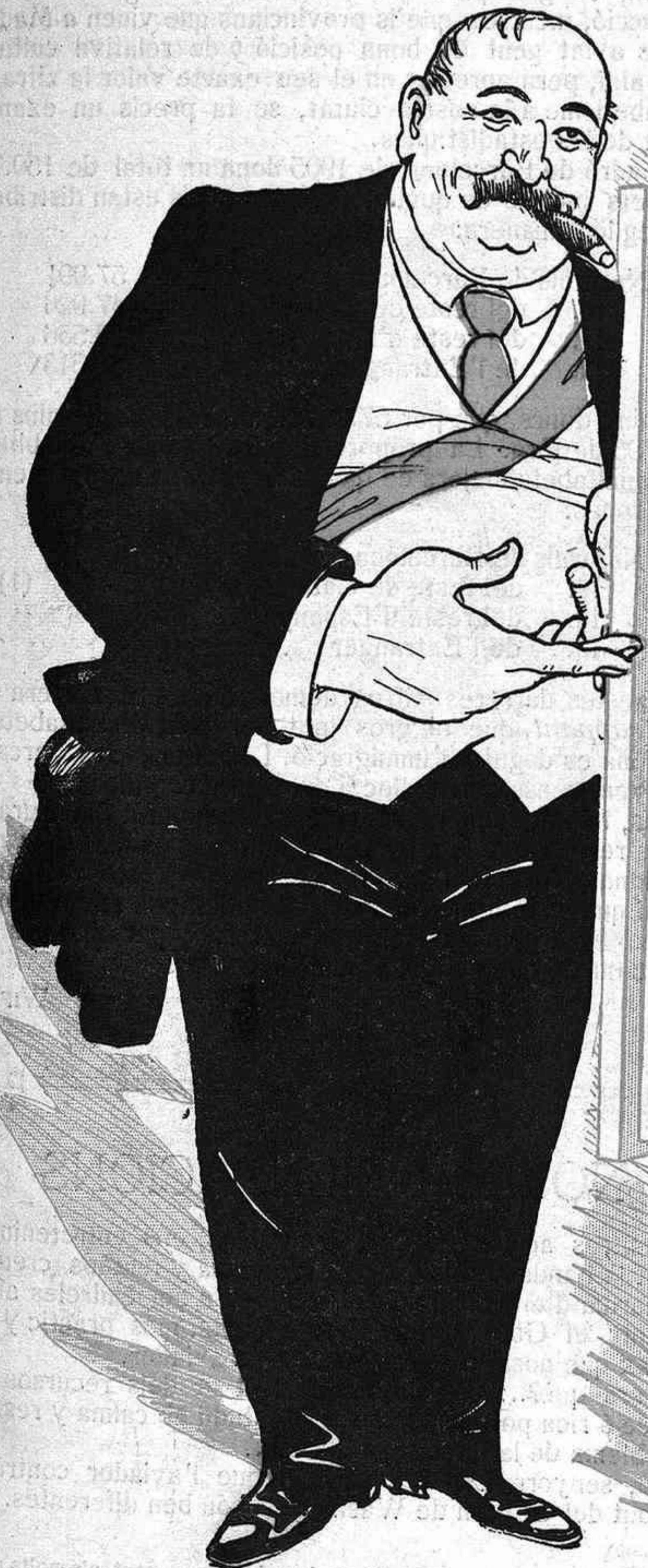
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 10 DE JUNY DE 1910

NÚM. 1641 ————— ANY XXXII

PERIODIC-HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

SANTA PARULA!

—S'han acabat els quartos?... S'han acabat les festes!

De cultura ciutadana

A l'últim els barcelonins ens hem avergonyit sincerament del deplorable estat de la cultura en la ciutat nostra. D'algun temps ensà la qüestió de la cultura està a l'orde del dia, y quasi be tots els partits polítics de Barcelona la consideren com a qüestió previa a resoldre, com a condició necessària pera l'engrandiment y pera la gloria de la metròpoli catalana. La forta corrent d'opinió formada en aquet sentit fa creure que aviat, molt aviat, s'inaugurarà a Barcelona una altra Reforma: la Reforma cultural.

De la mateixa manera que la Reforma urbana, enderrocant velles cases y fent desaparèixer carrers torts, estrets, foscos y humits, prepara la construcció de noves vies esplèndides, que airegin, sanegin y embelleixin la ciutat, així també la Reforma cultural, escombrant vells sistemes rutinàris, netejant els cervells d'ignoràncies y destruint les escoles-presons y les escoles-quadres, ha de fer lloc als moderns sistemes docents, ha d'aixecar el nivell intel·lectual y moral del nostre poble y ha d'edificar aquell Palau de la Cultura que la senyoreta Maria de Maeztu trobà a faltar a Barcelona, segons digué en la conferència que mesos enrera donà a l'Ateneu Barcelonès.

Tot somniant dolsament en la *Ucronia* descrita per en Lluís de Zulueta, s'iniciarà aviat aquesta Reforma cultural, sense la qual significaria ben poca cosa, pera'l prosper avenir de la capital catalana, la Reforma urbana, la material reforma de cases y carrers. El comens serà modest, però no per això deixarà d'esser fecon y transcendental. A l'Ajuntament s'ha arribat ja a un acord pera la creació d'alguns grups escolars d'ensenyansa graduada, de conformitat ab els darrers avenços de la ciencia pedagògica. Barcelona no trigarà gaire a tenir escoles europees, escoles d'alegre ensenyansa, planter de més perfectes generacions.

Al parlar d'aquesta magna qüestió de la Reforma cultural, se'ns ha acudit l'idea d'examinar la situació present de l'ensenyansa primària a Barcelona. Un dels aspectes més interessants es el de l'analfabetisme. S'ha dit y repetit que la proporció d'analfabets en la nostra ciutat es ignominiosa, car supera—de l'extranger no cal parlarne—a la de moltes humils capitals de les altres regions espanyoles. Ab les estadístiques a la mà, el catedràtic senyor Royo y Villanova ha cregut demostrarho incontrovertiblement.

Nosaltres ens guardarem prou de negar que sigui ignominios l'endarreriment de Barcelona en la qüestió de l'ensenyansa. Ja hem dit, alegràntnos, que la nostra gent ha acabat per avergonyirse d'aquest endarreriment. Però ens sembla que en aquet punt s'ha exagerat molt. Entre'ls barcelonins no hi ha pas tants d'analfabets com alguns, ab bona o mala fe, han afirmat. La proporció d'analfabets existents a Barcelona resulta considerablement recarregada pels catalans no barcelonins y pels espanyols no catalans que viuen a Barcelona. Y això ho anem a demostrar.

Segons el padró de 1905, hi ha a la població total de Barcelona un 38'75 per 100 d'analfabets. Compari's aquesta xifra ab les corresponents a altres ciutats espanyoles.

Burgos	29'65 per 100
Madrid	30'33 »
Segovia	32'15 »
Soria	33'98 »
Palencia	36'67 »

Santander	36'84 per 100
Salamanca	37'05 »
Logroño	38'09 »
Valladolid	38'26 »

Però es el cas que les xifres de les estadístiques s'han d'usar ab molta cura, perquè si no, enganyen. Un escriptor francès, ab molta raó y ab forsa gracia, ha dit: «Se parla de l'eloqüencia dels números... Sí: els números són tan eloqüents, que fins saben mentir». En el cas de que tractem, la xifra de 38'75 per 100 menteix, encara que aritmèticament sigui exacta.

Hi ha que tenir en compte, en efecte, la gran massa immigrada que existeix a Barcelona. Segons els darrers censos, un 40 per 100 de la població de Barcelona el formen els no barcelonins. De segur que en cap altra capital espanyola, llevat, potser, de Madrid, se dona una tan forta proporció, ab l'agravament de que la massa immigrada de Barcelona la constitueixen, en gran part, els treballadors, la gent mancada d'instrucció, mentres que'ls provincians que viuen a Madrid són més aviat gent de bona posició y de relativa cultura. Essent així, pera apreciar en el seu exacte valor la xifra de l'analfabetisme a la nostra ciutat, se fa precis un examen detallat de les estadístiques.

El padró de Barcelona de 1905 dona un total de 150.786 analfabets majors de quatre anys, els quals estan distribuïts de la següent manera:

Naturals de Barcelona	57.991
Id. del reste de Catalunya	47.926
Id. del reste d'Espanya	43.556
Id. de l'Extranger	1.313

Tenim, doncs, que per 57.991 analfabets barcelonins n'hi ha 92.795 de fóra. La proporció entre'l nombre d'habitants y el d'analfabets majors de quatre anys es la següent, en xifres rodones:

Naturals de Barcelona	18 per 100
Id. del reste de Catalunya	51 » (1)
Id. del reste d'Espanya	38 »
Id. de l'Extranger	17 »

Aquestes darreres xifres demostren d'una manera evident, *frappant*, que el gros tant per cent d'analfabets de Barcelona es degut a l'immigració. Les diferències marcades ho proven, sense deixar lloc a dubtes de cap mena.

Mes, fins descomptant lo que sigui degut a l'immigració, sempre resulta que la xifra dels analfabets es un afront pera Barcelona. No estem pas per dessota del reste d'Espanya. Però sí que estem molt per dessota del nivell mitg europeu. Per això es urgent la Reforma cultural y per això ens hem de felicitar de que estigui a punt de comensarse.

WIFRED

□ □ □ ————— □ □ □

NOVES ORIENTACIONS

Mentres aquí, somiadors incurables, ens entretenim escoltant la banda de Lisboa o de Valencia y fentnos creus de la gallardia d'en Canalejas al decidirse a empèndreles ab els convents, el Govern dels Estats Units, més practic y més sigle xx que nosaltres, contracta a un aviador.

¿Pera què?... ¿Pera que, pertretxat dels recursos que una nació rica pot proporcionarli, estudiï ab calma y resolgui el problema de la navegació aèria?...

No, senyors. Les instruccions que l'aviador contractat ha rebut del Govern de Washington són ben diferents.

(1) Aquesta grossa proporció es deguda, segurament, als molts milers de minyones que serveixen a Barcelona.

—Vostè—li ha dit el ministre del ram—s'aixeca ben amunt ab el seu trasto, y quan se trobi a una altura convenient, prova de deixar caure unes quantes bombes, y a veure, a l'arribar a terra, quin efecte produeixen.

—¿Se tracta, doncs, d'un simulacre de guerra, ab l'intervenció dels aeroplans?

—Ni més ni menos. Ens proposem averiguar si aquest aparato, ja que no serveix per res, es util, al menos, pera deixar a l'humanitat feta una coca.—

Y ¡visca el progrés, y gloria a aquets homes que ab tanta facilitat atravessen el Canal de la Manxa com vuiden la caixa dels municipis rumbosos que tenen la candidès de llogarlos!...

Quan vaig veure que aquí la gent s'entusiasmava tant ab en Mamet, y que fins un vate modernista li dedicava uns versos, desseguida ho vareig dir:—Avui rieu, mirant això; però veiam si, abans de poc, aquestes rialles se tornaran ploralles.

No han passat encara quatre mesos y ja tenim quasi complerta la profecia.

L'aviació, aquell meravellós invent que semblava marcar

l'últim grau de l'intel·ligència humana, va a convertir-se en un espantable enginy de guerra.

En Krupp y en Mauser poden ja admetre an en Farman y en Wright en el seu gremi, y dilshi, usant la pintoresca frase d'en Benavente: «*Todos somos unos*. Lo mateix serviu vosaltres pera fer mal que nosaltres. Entre un canó y un fusell y un aeroplà no hi ha cap diferencia.»

¿No n'hi ha cap?... Sí que n'hi ha. Hi ha la de que si el fusell y el canó són abominables com a hú, l'aeroplà es abominable com a cent.

¿S'ha imaginat lo que significa un trasto que vola per damunt de les nostres teulades, y que, a capritxo seu, pot enviarnos, a plom y ab tota seguretat, unes quantes bombes carregades ab ingredients dels acabats en *ita*, que, com no ignora ningú, són els més endimoniats que avui se coneixen?...

Raó tenia aquell que deia que l'instint popular mai s'equivoca.

Al pensar en l'odiosa aplicació que'ls governs pensen donar als aeroplans, ¿quí no alabarà la previsió d'aquets selvatgets rurals, que quan en despoblat veuen passar un globo, s'hi fan a tiros?...

EL FILL TERRORISTA

—Y a què penses dedicarlo aquet ricot, quan sia gran?
—Tinc intenció de ferlo ser metge...
—Metge?... Tan mateix ets bastant mal intencionat!

Quasi estic per creure que'ls pobres pagesos encara's queden curts.

Tal com van posantse avui els trastos de volar, no es en el moment en que'ls globos o els aeroplans passen, quan se'ls ha de disparar l'escopeta.

Pera anar més segurs, lo millor fora empaitarlos a tiros a l'aerodrom mateix, quan se disposen a emprendre'l vol.

Morta la cuca, mort el verí.

Despatxats els aviadors, acabades les seves amenasses guerrerres.

A. MARCH

El retorn de la *Chelito*

La ideal Chelito

Aixís com el cometa d'Halley era ab impaciencia esperat pels astrònoms, la *Chelito* ho era per aquells admiradors que, si no ho són del pahorós cometa, dediquen tota la forsa dels seus objectius a contemplar les *estrelles*. Y la *Chelito* cometa no ho serà, però lo que es *estrella* ab quía de víctimes...

Ara la tenim a Barcelona, en el Gayarre, teatre ont el foc sagrat de la mare Venus no's deixa mai apagar. Es un teatre que respira foc per totes quatre bandes. En l'escenari, en el public, en els *camerinos* y en la taquilla, ont no's fa altra cosa que despatxar entrades y més entrades.

No varem poder resistir la temptació d'interviewar a la *Chelito*, (abans *bella* y avui *ideal*, segons canten

els cartells en lletres de mitg metre), pera que'ns fes el favor de contarnos el resultat de les seves excursions pera l'Amèrica.

—*Espléndido, ¿sabe? El disloque fué aquello*—ens digué la gentil bailarina, fent una rialleta igual a la que fa quan, ab els seus ditets monos, agafa la pussa.

—De manera que allò ha sigut un triomf seguit?

—*¡Calle usted, por Dios! Un éxito loco en toda la isla de Cuba. Tengo una de regalos...!*—va afegir.

—Com els que li ha fet la mamà naturalesa—diguerem.

—*Mire usted qué liga.*—Y ens ensenyà una lliga-cama de brillants, d'aquelles que fan pensar desseguida en dugues coses. En lo que oprimeixen y en els *catorce años y un día* ab que amenaça el Codic en cas d'emportàrsela.

—¿Y d'aont ha sortit aqueixa lliga? Perquè suposem que no es regalo de la Lliga, ni molt menos d'en Cambó.

—*¿Quién es Cambó? ¿otra estrella?*

—Més aviat es una coupletista de l'Eden Concert d'en Maura. Segueixi, Consuelito, y perdoni.

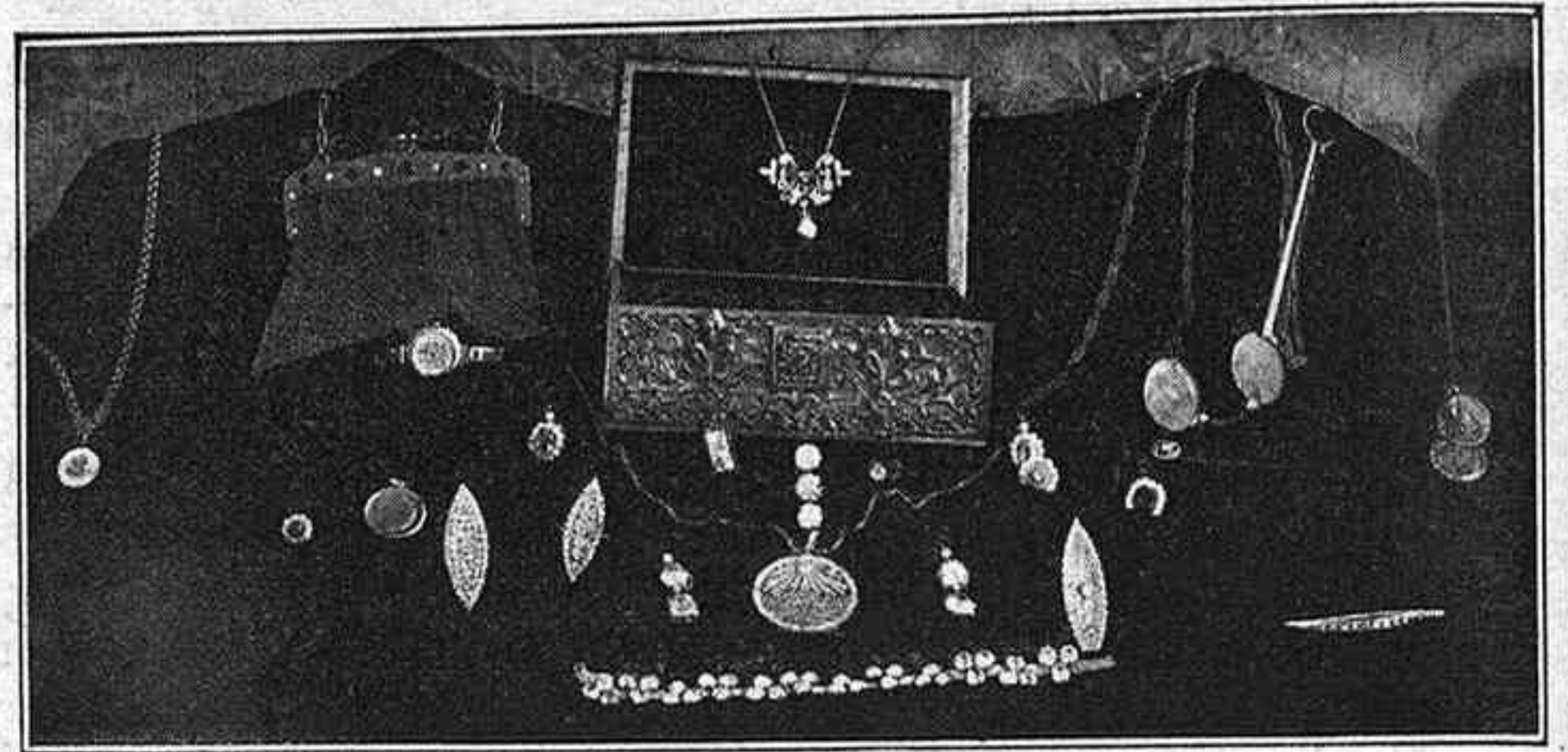
—*De nada, amigo. Mi liga vale catorce mil pesos. Traigo, además, joyas por valor de veinte mil duros, y mucha, pero mucha plata. Y todita ganada con los pies y taconeando.*

—Res, que ha batut el record del tango, ¿no es això?

—*Ahora vuelvo á América. Aquello es precioso, precioso, pero que mu requeteprecioso. Me largo á Nueva-York. Mil doscientos dollars semanales. Les voy á volver locos.*

—Aquí ja ho estem fa temps.

—*Es mi misión...; ¿qué haría usted en mi puesto?*
—¿Jo? Además de tenir una alegria grossa al veure'm ab unes pantorrilles tant plenes de carn, doncs les tinc que semblen banderilles, faria aixecar un manicomi ab un retol que digués: *A la locura del garrotín*. Y vinga tancar víctimes dels diferents paisos.

Les joies de la ideal

No varem voler amoinar més a l'*ideal*, bailarina que tants desoris ha causat en terres patries y extranyes.

¡Que guanyi forses diners, que, sense donarsen compte, nivellarà moltes fortunes que's feren a costa de moltes suors y llàgrimes! La *Chelito* ve a esser una especie de mosca d'or com la de que'ns parlava en Zola.

Es el public que va a veurela an ella, no la *Chelito* al public.

La prova es que varen esser els seus admiradors sevillans els que assaltaren l'escenari pera... ajudarla a buscar la pussa que li picava.

Ajudar al proxim com a un mateix, sempre serà, aquí y a Sevilla, una obra de caritat.

DEL BORN AL PLATA

□ □ IMPRESSIONS DE VIATGE □ □

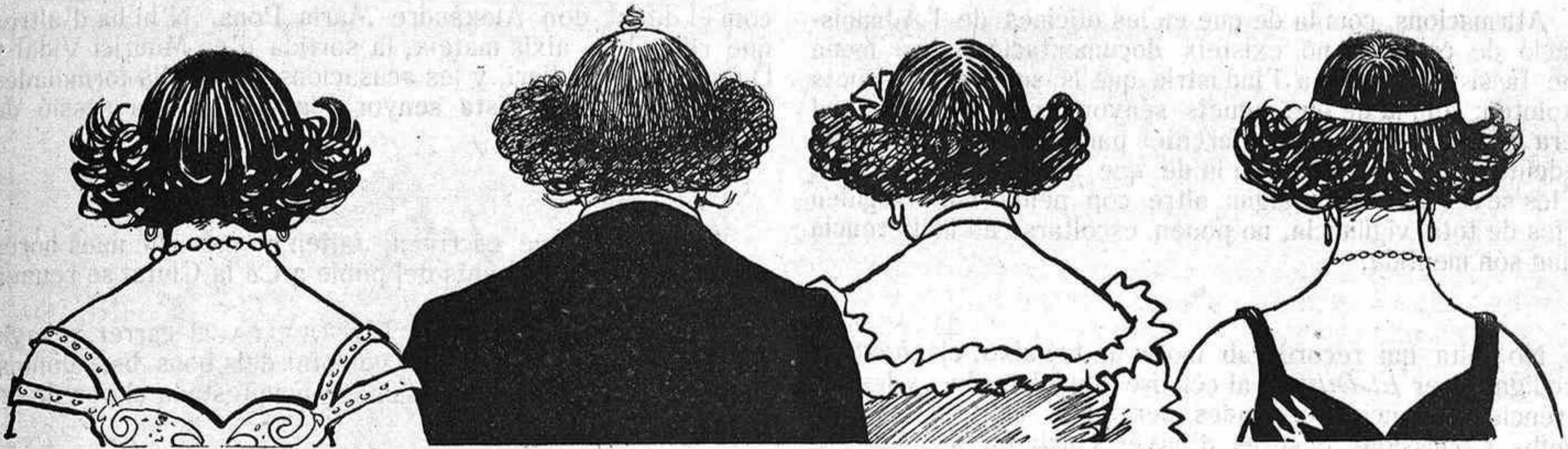
VII

L'Equador

L'Equador. Passem l'Equador, y passar aquesta ratlla màgica es mirar a l'altra part de món; es obrirse el gran finestral; es mitja esfera que no coneixem; es veure estels y constelacions que'ls homes del Nord no podiem veure; es aixamplarnos la visió y regalarnos nova poesia.

Els nuvols seran com els nostres, an aquesta nova part de món: fets de vapor, fets de gases, però la claror no es la mateixa, y entre aquesta indecisió d'un hemisferi a un altre hemisferi, an aquet centre de l'Equador reben colors de cada banda, y s'abrassen tots els tons com missatgers de tota la terra. Un nuvol blau arriba del Nort, y un de rosat arriba del Sur; y dels dos en neix el morat més espléndid que han vist els ulls d'home; un tò groc ve d'Orient, y un de blau arriba d'Occident, y al abrassarse al horitzó, crien el verd d'alga més bell que mai han reflectit les aigües; y el mar, com si els esperés, els reb sense una sola onada, ondulat com una planura, quiet com un estany immens emmirallant les dugues bandes.

Molts cops haureu sentit a dir: «Si pintessin aquesta posta no se ho creuria ningú». Doncs les postes del Equador no les pinteu, si voleu que vos creguin. Si no fos fantasiar, diria que tots els nuvols de totes les terres hi fan cap, an aquets capvespres. De llarg a llarg de l'immensa planura en veieu de totes les mides: d'arreglerats, de sols, d'inflats, com remades blanques sense fi que van venint en procesó; darrera d'aquells ne venen molts més, com cocodrils, com dones, com fantasmes, com om-

LES BEAUX DOS

*Tu, que en toilets de moda,
lector, hi ets home entès,
voldriem que'ns diguessis:
¿quina t'agrada més?*

bres ab mantells cendrosos; y encara més lluny ne venen d'altres que arriben de l'immensitat, y quan hi són tots, hi baixa el sol, y, com grandios vol de gavines, passen davant dels raigs encensos, cada ala's pinta, s' daura, s' brunyeix, y el cel tremola, y el mar canta, y mai el cel s'ha vist tan immens, ni mai s'ha oit simfonia ab més devassall de notes, ni mai el gran astre té més encens, ni més colors, ni més armonies que l'acompanyin a la posta.

Després ve la nit. Y quines nits, aquestes nits de l'Equador! No queda ni una ombra en el cel de les que hi havia fa poca estona; les boires s'han esvait; l'espai se va moradejant d'un morat sense acabament y els estels y un bocí de lluna brillen tant en aquell mantell que sembla que sien més aprop. L'aigua quasi no respira, sembla un cos viu que está condormit, tan llis, tan de pell vivent, que la quilla del nostre barco sembla que li obri una ferida fentli sagnar una blanca estela; el mar desprèn una humitat semblant a la suor d'un gran monstre, y enloc ni un crit, ni una remor: la quietut definitiva de la Natura que somia.

Allavores, a frec de l'aigua, brillen, al costat del barco, llumetes fosforescents, que són com els focs-follets del mar, y el silenci es tan absolut que sembla que la terra s'aturi. An aquella calor, an aquella atmòsfera, l'home se sent com fermentar, se sent planta, sent la vida vegetal que devien tenir les coses a la formació del món; se sent medusa ubriagada de la salabor de l'aigua.

El barco mateix va poc a poc. L'ambient l'estreny y el carbó no crema, però arriba el dematí, y, com si despertés d'un somni, se llença al Sur per aquell finestral ple d'esperances en coses noves.

SANTIAGO RUSIÑOL

(Seguirà.)

Què hi hà de Consums?

Sense que'l dirho signifiqi immodestia, hem de fer constar que correspon a L'ÉSQUELLA DE LA TORRATXA l'honor d'haver posat la primera a contribució els seus esforços pera averiguar lo que de corcat puga haverhi en el fons de l'actual administració de Consums.

¿Què hi ha de veritat en lo que ve dientse pels corredors y dependencies de Cà la Ciutat, per les reunions públiques y en les planes d'alguns diaris? Les reials o suposades irregularitats descobertes en el ram que administra don Lleó Pérez han tingut la virtut de posar una vegada més damunt de la

taula el nom d'*El Diluvio*. Davant de l'opinió pública no creiem que puga esser la nostra conducta tinguda com a sospitosa de parcialitat o d'obediencia a determinada camarilla. Y encara que molt be pot donarse'l cas de que, quan surtin aquestes ratlles a rebre l'aire del carrer, s'hagin tirat ja, al damunt d'aquet *mantegós* assumpte, tantes carretades de terra com vegades en Costa ha fet parlar d'ell; encara que'l fons de la campanya obeeixi potser a un senzill cambi de personal, L'ÉSQUELLA, que ha lliurat mil batalles en favor de la moralitat administrativa, demana, ara més que mai, que si queden a l'Ajuntament dos o tres homes independents, diguin, ab paraules clares, què hi ha de veritat en tot lo que ve dientse pels corredors y dependencies de Cà la Ciutat, per les reunions públiques, y en les planes d'alguns diaris.

Les acusacions formulades contra la casa Busquets germans, y els carrecs de tota mena llessats contra el redactor d'*El Diluvio*, amic intim d'en Lleó Pérez, tenen, certament, massa importancia pera que'ls principalment interessats les deixin passar en silenci.

DARRER FIGURÍ

— Vaja, dona, camina, que farem tard a l'estació...

— Ai, Serafi!... De l'estació es de lo que'm queixo, que'ns ha portat aquesta moda!

Afirmacions com la de que en les oficines de l'Administració de consums no existeix documentació de cap mena que fassi referència a l'industria que'ls senyors Busquets exploten; com la de que aquets senyors, que fabriquen llard pera guisar, han entrat diferents partides de greixos procedents del *Canyet*, y com la de que ab tot y haver sigut ja les seves fàbriques algun altre cop penyorades seguien orfes de tota vigilancia, no poden escoltarse ab indiferencia quan són mentida.

No falta qui recordi, ab motiu de tot això, els *bombos* prodigats per *El Diluvio* al cèlebre administrador, y les deferencies y atencions tingudes per aquet diari ab les diferents Comissions, després d'haver combatut a sang y a foc la presidida per un home tan poc sospitós d'immoralitat

com el difunt don Alexandre Maria Pons. N'hi ha d'altres que recorden, aixís mateix, la sortida d'en Maurici Vidal y Duran d'aquet diari, y les acusacions en són dia formulades pel regidor regionalista senyor Plaja, en plena sessió de Consistori...

A l'hora en que escrivim, falten no més que unes hores pera que'ls representants del poble a Cà la Ciutat se reunixin en sessió pública.

Tant de bo que, al sortir L'ESQUELLA al carrer, s'hagin fet dignes tots plegats de la voluntat dels bons barcelonins, tantes vegades esplendorosament manifestada al peu de les urnes...

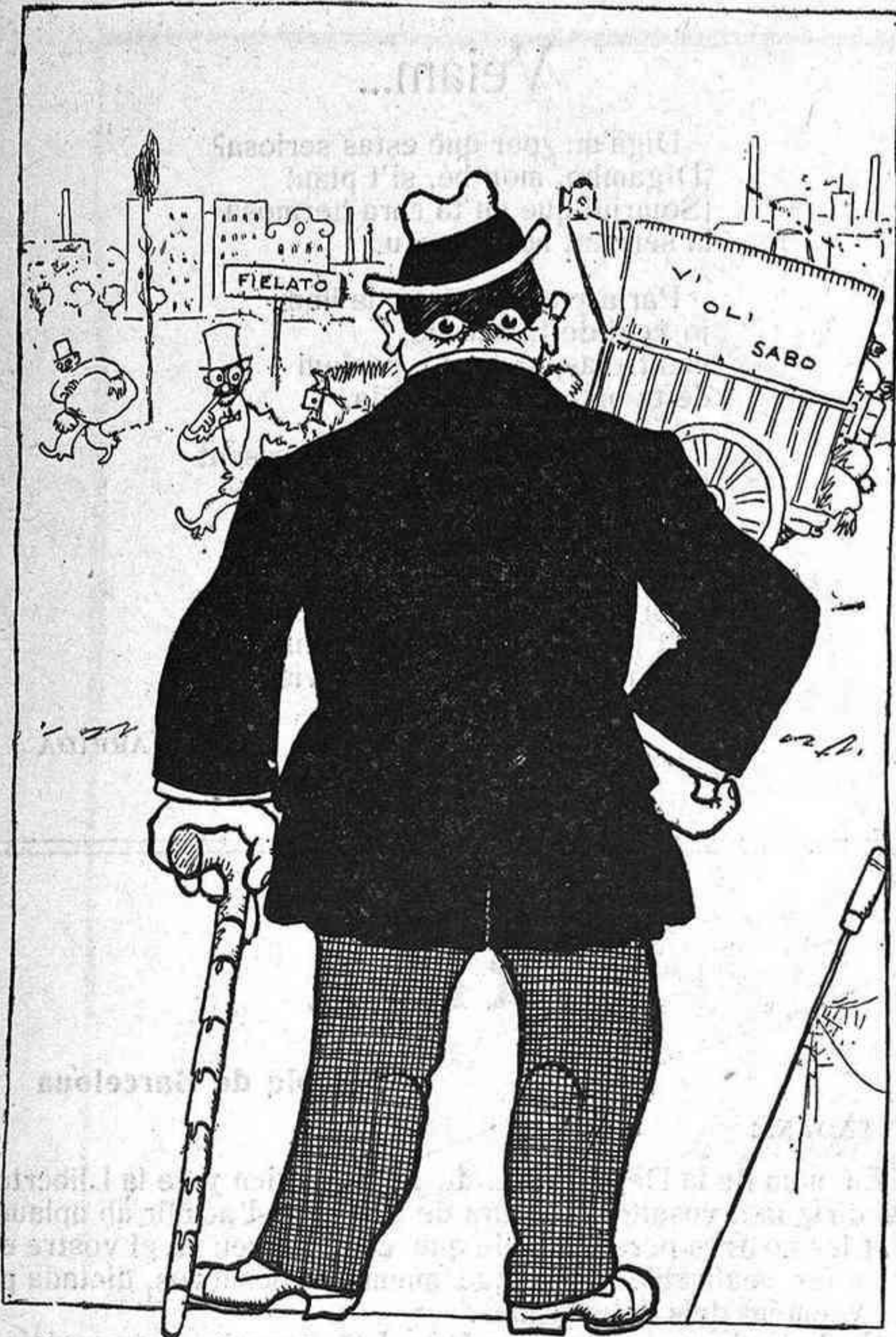
JUST

PUJAROL

DE LA BANDA... CONTRARIA

—Encara disfruten de monarquia, per allà a Portugal?
—Sí, senyor; però, va molt per terra... Figuris que nosaltres donem 400 reis per una pesseta.

EL MONSTRE

Pobre Pérez! pobre Pérez!
No voldriem pas ser d'ell...
¡Quina horrible desventura,
tenir els ulls al celatell!

MODES

Tota la vella preocupació per les sedes y els velluts, les cibelles decoratives y les plomes fantàstiques, ha restat exclusivament patrimoni femení. Quan se diu «moda» ja se sobreentén que es femenina, y molt més aquí a Catalunya, ont això del vestir no té importància, perquè així s'estalvia més.

En les dònnes no; les dònnes van sempre *comme il faut* y sempre divines. Hi ha en elles un instint de gracia y de decoració que no posseirà mai el més sotil dandy. La nostra mare Eva hauria vestit, en el Paradís, tan gentilment un trajo *tailleur* com l'entretenguda que passa pel nostre costat, y aquesta entretenguda hauria ofert al pobre Adam la poma ab el gest exquisidament temptador que a la nostra joventut daurada. Hi ha eternitat en la gracia femenina. Per això lo millor nostre, y ont la selecció s'ha operat més depressa, es en la dòna. El català resulta, naturalment, inelegant. Fins en els que donen la nota elegant hi ha un encogiment, una impressió de bon to fabricat desagradables, y que'm perdoni el nostre *arbiter elegantiarum*, el marqueset de Mariano. L'elegant barcelonina no desentonaria enlloc. ¡Llàstima gran que parli en castellà! Perquè de tot lo que porta a la moda, el castellà es lo que menys sab portar. Se comprèn que, com les dames russes, parlessin el francès, però ¿el castellà? Tenir per nota de bon gust parlar com a Torrelodones y Cuenca? Així passa lo que varem escoltar l'altra nit a la porta de can Llibre, ont dues senyores conversaven. Miraren l'aparador y's decidiren a entrarhi.

—¿Entremos?—va a dir una.

—Entremos—va respondre l'altra.

Però'l castellà no s'els veu, y en cambi ¡quina bella visió de cosa trencadissa, de joguina de *boudoir*, de carn en flor! Han arribat a oferirla sense lascivia, una preocupació eròtica tan fina, que dubto que la temptació hagi tingut, en els sigles dels sigles, una més suau manera d'insinuarse. De primer els trajos princesa, cenyits a tot lo llarg del cos, però encara ab faldilles amples y grosses; després, el parèntesis dels trajos *tailleur*, com una preparació d'abstinència pera llensarse al trajo imperi, acusador del sí, de faldilla estreta, que deliniava per tot arreu ralls d'amor, y el trajo directori, com de paper de seda, y ara, finalment, aquest altre, agafat per abaix ab una *écharpe* que recull les faldilles, pronunciant a l'estirarles, tot lo femení prominent, y obligantles a caminar a passos curtissims.

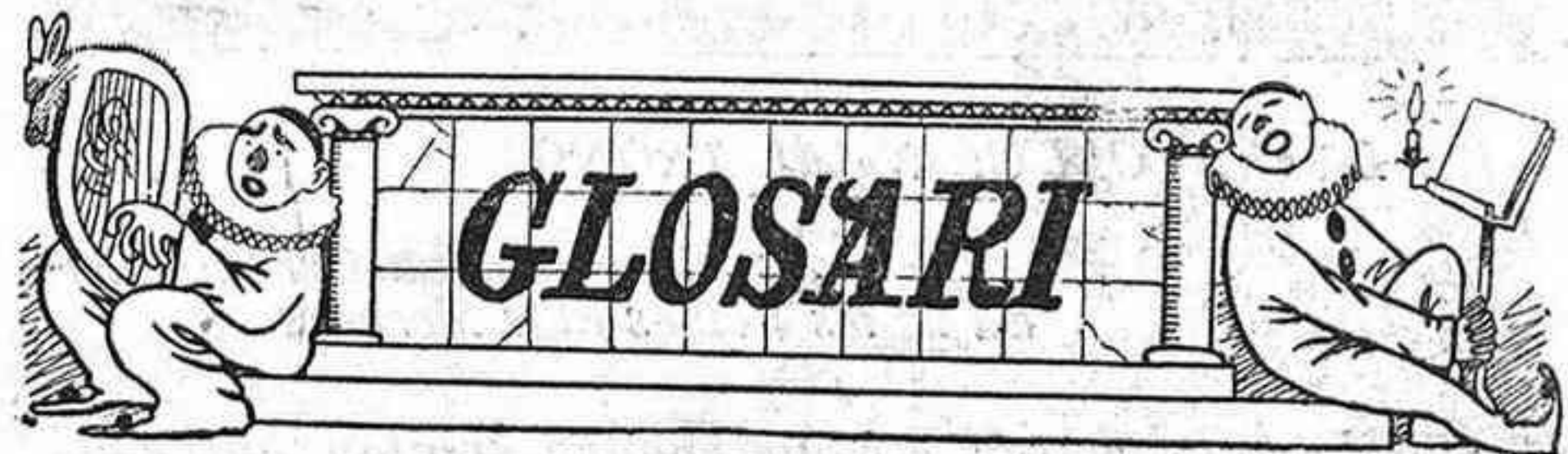
Aquesta innovació la trobo un xic illògica. Les dònnes, ab aquestes faldilles apretades per baix, ja no poden vestirse pel cap, que era una de les coses que més separaven als dos sexes. Se tindran de vestir pels peus, com nosaltres, y al caure les faldilles, els subjectaran peus y cames. Sense dubte, el modisto inventor deu esser un marit burlat, que posa entravancs a l'acte transcendental de despullarse la dòna. De manera que la nova faldilla es tot lo contrari d'una faldilla, car aquesta va esser instituïda pera donar facilitats a les cames de les dònnes.

Jo'm declaro enemic de la nova moda per totes aquestes raons, y perquè un conjunt de dònnes podria oferir l'horripilant visió d'una cursa de saques. No, no: la moda pera la bellesa, pera que l'*argile ideale*, d'en Víctor Hugo, sigui pels carrers com un vas pompeïà, pera que les faldilles no semblin un cinturó de castetat.

—¿Pera que les hauran inventades aquestes faldilles, que'ls fan fer les passes curtes y els apreten les cames?—preguntavem a una senyora que s'estima tots els set pecats capitals.

—Deu esser pera impedir la caiguda.

CHANTECLER

ELS «PESOS»

Més que les Pampes y que l'Avenida de Mayo, lo que sorprèn encara a tots els que s'arrisquen a fer el pelegrinatge a l'Argentina, an aquet país d'esperances ont constantment hi botzinegen els idiomes de tots els pobles de la terra; lo que encara no s'avé ab cap foraster d'enlloc, ni ab els que s'hi venen a curar la miseria, ni ab els que s'hi venen a emmalaltir la fortuna, són els pesos, l'unitat monetaria d'aquí, aquets pobres pesos que donen avui tant esplendor a la República.

El peso es moneda d'ilusió, com els duros de racolada que engresquen als infants. Van a dojo, tant a dojo, que un hom, quan paga o cobra, sembla que'n dona o que li'n donen de més. An el que no hi està fet li fa l'efecte de que'ls aboquen ab el corn de l'abundancia, y acaba per desconfiar y per semblarli que, quants més n'hi donguin, més hi ha de perdre.

Ilusionats ab els pesos, els emigrats de tot arreu arriben a les costes argentines ab ganes de ferhi intimitat, però així que descambien el primer bitllet, l'ilusió se'ls rebaixa ab el cambi y aviat s'ho diuen els uns als altres, y quan la superioritat de la plata estrangera no es pera ells un secret, veurien que una tristor, un anyorament pel franc y per la pesseta s'encomana

DE LA «REVOLUCIÓN» AL TRONO

La senyoreta Filomena Cerezo, Reina de les Reines dels Mercats.

entre'ls desenganyats y els que encara somien, entre els que ja hi són y els que van venint.

Els sous de doscents duros americans a la dependència son aquí cosa corrent, però els que tenen la desgracia de firmar nòmnes al cap del mes, en el moment —diguemne critic— de cobrarlos, se recorden de que'l lloguer del pis de mala mort en que viuen en val cinquanta, de que un llibre en val dos y unes mitges soles catorze, y arramben ab el munt de pesos fent una mueca mitg de desdeny mitg de pietat pera aquesta terra meravellosa ont les minyones de servei van cares y el bou y la badella a cap diner.

Y diem que les criades s'ho fan pagar, perquè l'altre dia, passant els ulls per La Prensa, que es un diari ab el que s'hi podrien embolicar no un esmorzar ni dos, sinó set sopars de duro, y que sempre'ns fa pensar ab lo be que estaria La Vanguardia si s'hi assemblés, va sorprendre'ns un petit avís d'una agencia de colocacions que deia: «Sirvienta, sin cama, para corta familia. Mensualidad: 60 pesos.»

Davant d'aquest anunci ens vingué una exclamació als llavis:

—Seixanta pesos, a una minyona sin cama? Ai, Senyor! Y pensar que allí les paguem ab tres duros y les volem ab molta cama, com més cama millor!...

Buenos Aires.

XARAU

Veiam...

Diga'm: ¿per què estas seriosa?
¡Dígamho, mon bé, si't plau!
¡Somriu! que en ta cara hermosa
la serietat no hi escau.

Parla y mira'm; que la llum
jo vegi de ta mirada,
mentre aspiri'l suau perfum
de ta boqueta agraciada.

¿Calles?... Ja'l meu cor pressent
tot quant tu puguis callarte!
¿Oi, que'l teu enfadament
es perquè ahir vaig besarte?

Si'ls besos te són agravis,
jo't jur' que ho haig d'evitar.
Mes abans... apropa'ls llavis,
que't vull desagriar.

V. TARRIDA

CRIDA

Al poble de Barcelona

CIUTADANS:

En nom de la Democracia, de la República y de la Llibertat, ens dirigim a vosaltres, segurs de que heu d'acullir ab aplaudiment les nostres paraules y de que contribuïreu ab el vostre esforç a fer realisable l'idea que anem a exposarvos, dictada pel més veement dels entusiasmes.

Es hora de treballar, ciutadans. Les paraules han de deixar lliure'l pas a l'acció, y tots hem d'unirnos pera donar una prova ferma de ciutadania y d'altruisme, guiats pel més noble dels impulsos y sense que'l xorc personalisme vingui a entelar la pura de la nostra obra.

A vosaltres tots ens dirigim, homes conscients y de bona voluntat, segurs de que la paraula plena de foc dels nostres llavis no ha de perdre's en el vuid, y segurs també de que'l seu ressò us arribarà al cor y farà adherirvos a lo que us exposem, plens de bona fe y desinterès.

Ciutadans: L'Ajuntament de Barcelona, pera honor de la ciutat y honra de la classe treballadora, té un regidor obrer, sortit d'entre'l nombrós estol de desheretats ab que compta la Ciutat Comtal, a fi de que al Consistori se sentís vibrar la veu dels que tot ho produeixen y de res poden aprofitarse, de que les seves queixes fossin clarament exposades y la seva raó fos defensada exposant la vida si fos precis.

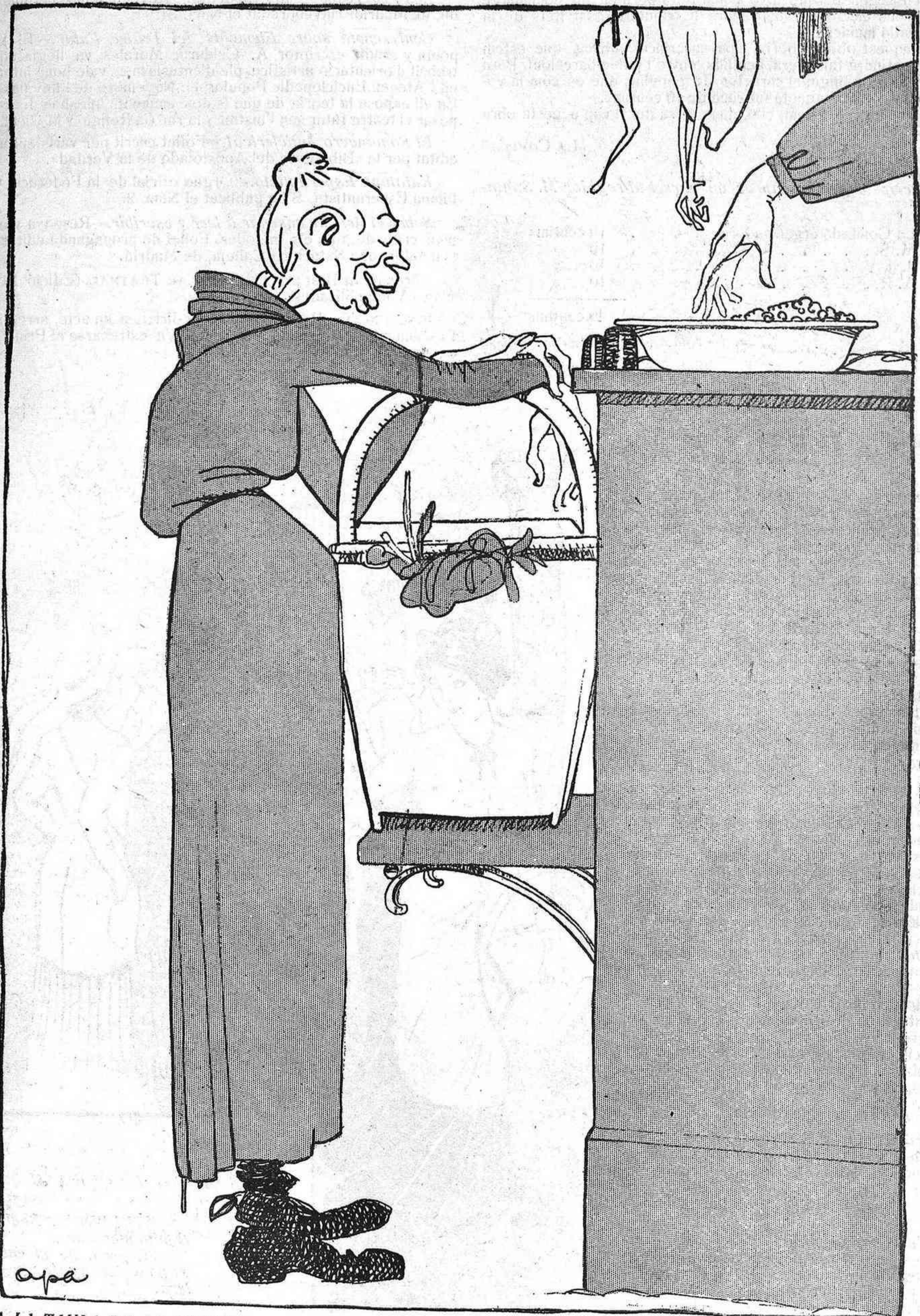
Es d'en Santamaria, companys, de qui us parlem. D'en Santamaria, individu de la majoria radical, que fins al seu nom contradiu en ares de la República y de la Democracia.

Aquet regidor, amics, se troba en situació precaria, y la seva situació l'obliga a desempenyar certs papers poc airosos que de cap manera podem permetre que segueixi representant els que vam portarlo al Consistori, desitjosos de que la seva veu fos eco de la nostra opinió.

En Santamaria, ciutadans, encara ha de veure's obligat a usar gorra, per no poder ferse ab un senzill barret per manca de cabals ab què comprarlo.

Això, ja ho veieu: es dolorós pera ell y violent pera nosaltres. Ell, obligat a gastar cotxe per tot dia, car a peu no podria atendre ab prou rapidesa les moltes exigencies que'l carrec se porta, se troba ab que la gorra no vesteix prou si s'ha d'anar en landau, y nosaltres no podem pas permetre que ell, pera complir be ab el carrec que vam conferirli, y que, ben a pesar, seu va admetre davant les nostres reiterades instancies, fassi despeses que hagin d'esser una pertorbació econòmica dintre la modestia del seu viure.

Es per això, ciutadans, que'ns dirigim a vosaltres. Ja que'n Santamaria's veu en el compromís d'haver de gastar cotxe (sacrifici immens pera ell, que mai havia passat d'anar en una *Catalana* d'a cinc centims), nosaltres tenim el dever de deixarli posar barret, y fins de pagarli'hi; en primer lloc, per lo que exposat que-

apa

A LA TAULA DE LA REINA

Vostra Magestat (que Deu guardi) fora tan magnànima de vendre'm mitja tersa de menuts y cinc centims de cigrons?...

da, y en segon perquè això constituirà pera ell un homenatge que'ls seus electors y admiradors li tributaran, satisfets de la seva gestió municipal.

An aquest objecte obrim una subscripció pública, que estem segurs obtindrà falaguera acollida entre'l poble barceloní. Pera que la mateixa tingui el caracter de popular, que es com la volem, la farem d'una quota màxima de 10 centims.

En vosaltres confiem, ciutadans, pera dur a cap aquesta obra de tanta transcendencia.

LA COMISSIÓ

Suscripció pera comprar un barret al regidor M. Santamaria.

La Comissió organitzadora.	10 centims
M. S.	10 »
J. J. V.	10 »
A. R.	10 »

40 centims

(Queda oberta la llista de donatius.)

Los Progresos de las Ciencias.—Revista quinzenal ilustrada, de Madrid. Havem rebut el Núm. 34.

Conferencia sobre Elements del Teatre Futur.—El jove poeta y erudit escriptor A. Calderer Morales va llegir aquet treball d'orientació artística, ple d'entusiasmes y de bons intents, en l'Ateneu Enciclopedic Popular, en Novembre de l'any passat. En ell exposa la teoria de que'ls dos elements que han de compondre el teatre futur són l'instint y la raó (la Religió y la Ciencia.)

El Romancero Anticlerical.—Follet escrit per varis autors y editat per la «Biblioteca del Apostolado de la Verdad».

Kataluna Esperantista.—Orgue oficial de la Federació Catalana Esperantista. S'ha publicat el Núm. 2.

Sobre el Arte de enseñar á leer y escribir.—Resenya y examen critic de tots els mètodes. Follet de propaganda editat pel seu autor, don Saturnino Calleja, de Madrid.

Obres de la BIBLIOTECA POPULAR TEATRAL (Edició Bonavia).—Van publicades:

IGNOCENCIA.—Passatemps comic-liric, en un acte, arreglat a l'escena catalana per Eduard Aulés. Va estrenarse al Principal, en 1906, ab gran exit.

PAPERAM

SILUETES D'ESCRITORS CATALANS DEL SIGLE XIX, per *Francisco Gras y Elias.*—Acaba de publicarse la tercera serie d'aquestes siluetes biogràfiques. En el present volum s'hi estudien, presentades en forma amena y literaria, les personalitats següents: Prosper de Bofarull, Josep Coll y Vehí, Francisco Pi y Margall, Joan F. Carbó, Manel Angelón y Eduard Vidal y Valenciano. L'estil anecdòtic hi campeja en totes les planes y això fa que's llegeixin ab fruició. El merit veridic de l'història d'aquestes vides de literats catalans no'l podem capir en tots sos aspectes perquè tenim la sort de ser més joves que l'autor..., però, *se le supone.* L'obra forma en la biblioteca popular que publica *L'Avenç.*

EL TEATRO CONTEMPORÁNEO EN BARCELONA, per *Federico Urrecha.*—El popular critic de les *Crónicas Menudas* ha donat a l'estampa la celebrada *Conferencia* que ell mateix va llegirnos, no fa gaire, en el saló d'actes de l'Ateneu. Tothom sab que'l senyor Urrecha es un vell coneixedor del teatre, un atildat escriptor y un gran humorista. Resta sols afegir que en aquesta hermosa conferencia hi ha abocat, l'aplaudit autor dels *Cuentos del vivac*, tota la sal, tot el pebre y... totes les cetrilleres, que es com dir que s'hi poden sucra esparregs. El senyor Urrecha domina el xisto y sab aplicarlo a temps, donant a la sátira un atenuant agre-dols que fa el regositg dels profans y mou a perdó y a gracia an els que se senten molestats pel seu bisturí. Llegeixin aquet treball de crítica amena; els prometo que no se'n penediran.

ALTRES PUBLICACIONS:

Crónica de la Fiesta del Arbol.—Història dels treballs rea lisats per la benèfica institució de «La Festa de l'Arbre» a Espanya durant el 1909. Es l'any XII de sa publicació y forma un elegant volum ple de gravats.

L'excusa del malalt.—Bonica joguina teatral, en un acte, del popular autor Josep Asmarats. Va ser estrenada en el *Pabelló Teatruan* y té la particularitat d'estar escrita en prosa rimada.

NO ES OR TOT LO QUE LLÚ

—Well! Well!... Bonito... Bonito mercado...

—Sí, però, no hi entrin, si no volen agafar el còlera.

LA COPLA DEL DIA

—Qué te quieres tú apostar...
 Qué te quieres tú aposta...
 que de tot aquet misteri
 no se'n treurà res en clar?

MATRIMONI FELÍ.—Dialóg comic, d'en August Barbosa. Fou representat per primera vegada al *Romea*, en Mars d'aquest any.

VILACALMOSA.—Farsa lírica en dos actes, lletra del aplaudit autor Avelí Artís y Balaguer. S'estrenà al *Granvia*, en Mars d'aquest any.

FELICITAT ETERNA.—Farsa en un acte, arreglo de Lluís Puiggarí, estrenat al *Romea* en Mars d'aquest any.

EL BON LLADRE.—Episodi comic en un acte, del festiu escriptor Salvador Bonavia. Fou estrenat ab exit falaguer al *Romea*, a darrers de temporada.

SEPT SCIENCIES

TIVOLI.—Per ara, no'ns movem d'*El club de las solteras*, *La corte de Faraón*, *El amo de la calle* y *Los chicos de la escuela*. Tot això amenisat ab atraccions notables com *La Argentina* y el popular *Martín*, ab la seva família de ninots automàtics.

—Dimecres degué celebrarse el festival de gala en honor de les *Reinas de los Mercados...* y d'en Vinaixa, el rei de les festes.

—Pera avui anuncien una estrena sensacional: *La moza de mulas*, en dos actes, de gran exit a Madrid,

NOVETATS.—Segueix obtenint gran exit la comedia d'en Benavente *La escuela de las princesas*, model d'obres «ben

escrites» y ¿per què no dirho? ben executades. Alternant ab aquesta, que es el plat fort del comensament de temporada, s'han vingut donant *Rosas de otoño*, del mateix Benavente, *El genio alegre* y *Las de Caín*, dels Quintero-Brothers.

—Pera aquesta mateixa setmana prepara, la companyia de la *Comedia*, l'estrena de *Amores y amoríos*, una de les més celebrades dels autors de *Los galeotes*.

NOU.—S'han celebrat, ab extraordinaria concurrència, els beneficis del simpatic Santpere y de l'espiritual Xirgu.

El globo dirigible, tripulat per la reina de la finura, senyoreta Egea, continúa fent les delícies dels senyors de les butaques de les primeres files.

—Avui, segons afirma l'amic Bergés, «estreno que será memorable»: *Marit enganyat*, *home afortunat*, o *Una veine de... l'escala*, original d'un notable vaudevillista francès y arreglat per un aixerit escriptor que respon al nom de Bonapata.

APOLO.—S'ha estrenat una revista francesa ab bocadillos catalans y castellans... L'obra's titula *La vie en rose*, y no es sinó un motiu pera que unes quantes dotzenes de senyores llueixin tot lo que Nostre Senyor els ha donat en materia de veu y de pantorrilles, y pera que una Empresa gastí tot el seu capital en vestuari y decorat. L'arranjament, ple de xistos de tots gèneros y de tots colors.

La presentació, esplèndida. Els *deshabillés*, notables. Les decoracions, fluixetes.

LES ARENES.—Pera'l dia 19 del corrent s'anuncia una representació extraordinaria del poema *Canigó*, estrena a Barcelona, després de la de Figueres, que tindrà lloc el dia 12. Hi pendran part les celebrades artistes senyores Grau y Pancratzi, desempnyant el paper de les dues *Goges*, y els d'*Ermità* y *Pastor* aniran a carreg dels senyors Costa y Giralt.

—Se diu també que, aprofitant l'escenari que haurà de montarse, al cap de pocs dies se donarà en les mateixes «Arenes»

una audició completa de l'hermosa *Arlesiana*, d'en Daudet. Molt celebrariem que'l projecte anés endavant.

PRADO CATALAN.— *Bohème, Aida, Africana*, les tres han sortit bastant ben primfilades. Per ser d'òpera barata, la companyia que dirigeix el metre Petri resulta molt acceptable. Entre altres notables artistes s'hi ha deixat sentir el tenor Mauro, que posseeix una agradable veu y unes maneres molt artístiques. De coros y orquestra, no se'n pot dir mal, tampoc; però el public...

com que'l temps es variable
y no apreta la calò,
als teatres *veraniegos*
encara no hi té afició.

L. L. L.

Quant més triguem a saldar
més el total va augmentantse;
prò, noia, seguint així,
temo que vaig a arruinar-te...
y això que't compto'l més just:
set petons cada setmana!

Cregues que ab l'augment aquet
no hi tinc pas gens de ganancia:
prefereixo anà al comptat
y ferte un dos de rebaixa.

Si estas en disposició
d'acceptà aquest ultim tracte
digues quan vols el rebut
y en el Banc que puc trobarte
y extendrem un document
ab tot lo que'l Codic marca.

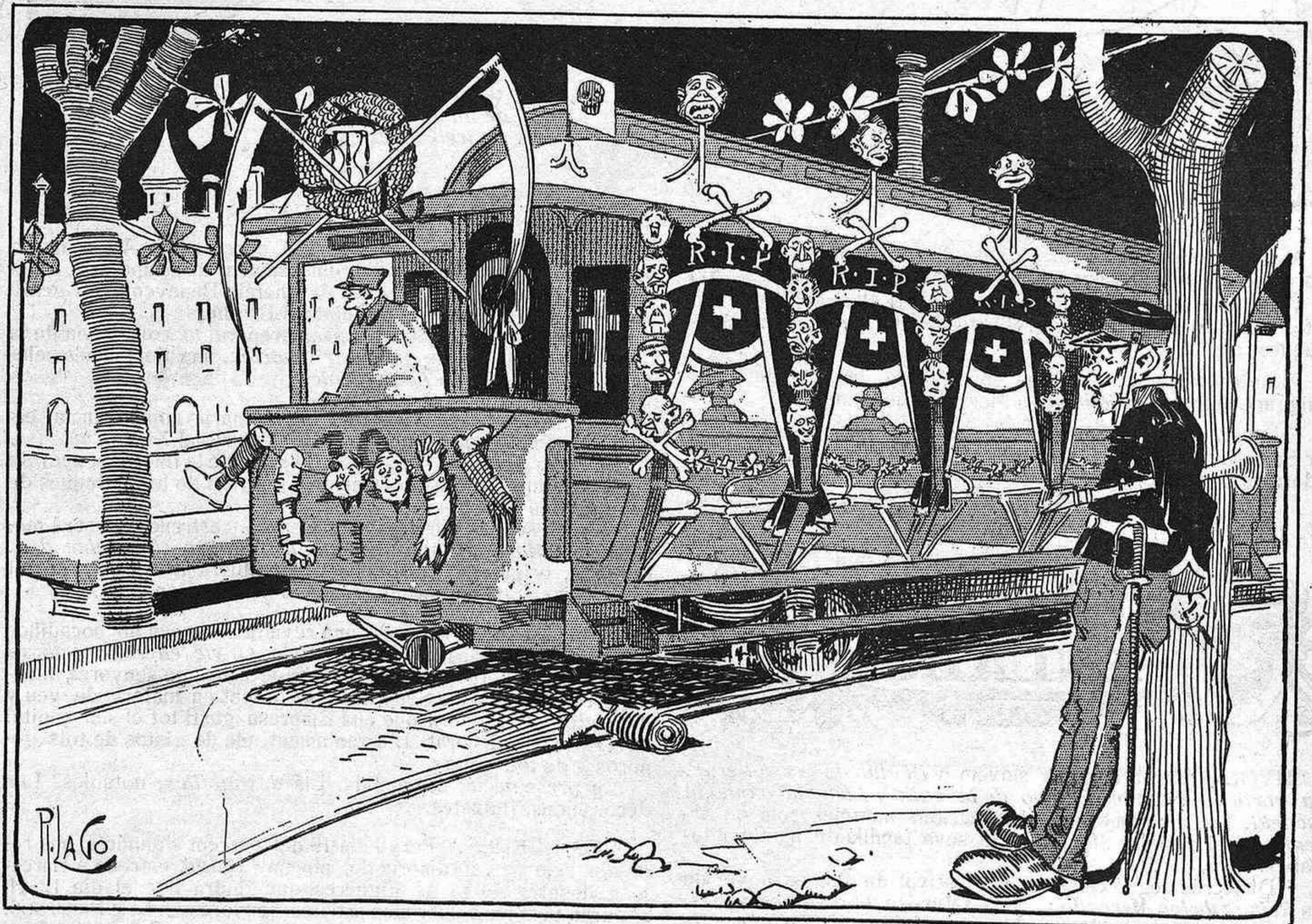
El paper serà'l teu cos;
les lletres seran besades;
la firma, un mossec ben llarg;
la rúbrica, una abressada,
y els timbres, els dos vermells
que't sortiran a les galtes.

Si malgrat tants requisits
y per millò asseguransa,
volguessis un duplicat,
te'l faré de bona gana.

MIQUEL ANGEL

L'amor y l'interès

A aquells petons atrassats
que'm deus, y que mai me pagues,
n'hi afegeixo un d'interès
per cada dia que passa.

NOTA MACABRA

Els guarniments tramviaris de aquestes festes.

ESQUELLOTS

A propòsit d'un *esquellot* publicat en el nostre penúltim número, un regidor de l'ominosa època caciquista ens escriví fent-nos observar que mentres ara, en pocs dies, el rumbós Ajuntament acaba de celebrar, a costes de la Pubilla, dos esplèndids apats a Moncada y a la *Maison Dorée*, en temps de l'arcalde Rius y Badia y ab ocasió d'una visita que varen fer els regidors als pous de Moncada, cada edil va haver de treure's de la seva butxaca 8'50 pessetes pera pagar el *piscolabis* que allí tingué lloc.

Y després d'afegir que durant una d'aquelles interminables sessions de pressupostos, que comensen a la tarda d'un dia y acaben a la matinada de l'altre, l'*intermedi* a cà'n Justin, aont l'arcalde els havia *convidat*, va costalshi dèu pessetes per barba, pagades també per ells, exclama ab fonda amargura:

«Y ens deien *dilapidadors!*»

El nostre atrassat y reaccionari comunicant no pensa una cosa.

¿Havien parlat mai, ells, de municipalisar res?

¿Tenien en preparació cap dels espatarrants projectes que 'ls nostres actuals regidors guarden—guarden ¿eh?—cuidadosament en cartera?

Calli's, doncs, la boca l'ex-regidor y convenci's de que 'l món, pesi a la *calle de Caspe*, va endavant.

Y els tiberis també.

A les persones que 'ns han demanat *bonos* dels que aquets dies, ab motiu de les festes, s'han repartit ab certa profusió en els mercats de Barcelona, tenim el sentiment d'haverlos de dir que no n'hem rebut absolutament cap.

Ni sisquera del Mercat de la Revolució, la Direcció del qual, sense que nosaltres els hi demanessim, va escriure 'ns un volant, ab el sello y tot, prometentnos que 'ns en enviaria alguns.

Què hi farem!... Un altre dia serà.

Han passat tres setmanes, després de les nostres excitacions, y els senyors Iglesias (I.), Rius, Ardura y Pardo, de la Comissió municipal de festes, sense obrir boca.

Es una llàstima.

Perquè 'l plasso pera sincerarse's va acabant, y després potser no hi seran a temps.

¿Tan convenient creuen el silenci els senyors Iglesias (I.), Rius, Ardura y Pardo, que ni al punt a que han arribat les coses se determinen a enraonar?

Ho sentim per tots.

Per les festes, per la ciutat y pels senyors Iglesias (I.), Rius, Ardura y Pardo.

Del trono a la «Revolución», y de la «Revolución» al trono.

El reporter de *Las Noticias* que va interviewar a la reina de les reines dels Mercats descobrí, entre altres datos interessantíssims, (?) que l'afavorida es filla del carrer de la Princesa.

Tan mateix hi ha criatures que neixen predestinades.

Una talladora de carn que procedeix de la *Princesa*, es clar que podia arribar a reina!

Napoleon I ja ho deia: «La victoria, més sovint se dèu als efectes de la tàctica que als de la forsa».

Per ignorar, segurament, aquesta màxima guerrera, els senzills venedors dels Encants han sofert, a Casa la Ciutat, una deplorable derrota.

Varen anar un dia aquets modestos industrials al Ajuntament, demanant autorisació pera lligar a les soques dels arbres els toldos de les seves debils barraques.

—No pot ser!—els varen respondre a Casa la Ciutat:—Els arbres no han sigut criats pera aguantar toldos.

En cambi ara poden veure els encantistes, quan no's tracta de toldos de barraques, ab quina senzillès l'Ajuntament muda de criteri.

Arríbinse, qualsevol dia, a donar un cop d'ull al envelat que uns particulars han aixecat a la Gran Via, tocant al passeig de Gracia, y allí veuran si n'hi ha de cordes y cordes lligades als arbres, y si s'hi han gastat gaires miraments pera colocalles.

¿Què vol dir això?

Que si desitjen que l'Ajuntament els otorgui el permís que temps passat els denegaren, no'l demanin pera lligar unes veles, sinó pera fer un envelat en tota forma.

Y se'ls concedirà desseguida.

Es provat.

Noticia que's repeteix cada vegada que entrem a les primeres calors fortes:

«Ayer se registraron varios casos de rabia, a consecuencia de mordiscos de perros vagabundos.»

Y lo bo es que aquesta noticia no fa sinó aumentar el mal.

Perquè això de veure que l'hidrofobia s'apodera de besties y persones per dessidia de les autoritats..., oi que *fa rabia?*

Estimant als animals es com se coneixen les persones.

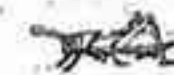
El governador està empenyat en buscar raons a tots aquells que posseixin aucells cegos.

Ben fet. Li aplaudim l'empenyo.

Però, cuidado, que serà qüestió de perseguir al Ajuntament...

Perquè l'Ajuntament també en té un, d'aucell cego.

La *rata pinyada*, que no veu les moltes trampes que s'estan fent a la seva esquena.

Cullit al vol.

Parla en Vinaixa ab un correligionari.

—¿Còm toquen els de la banda de Valencia!—li diu l'amic.

—¿*Ché!* ho fan molt be, però, tocar per tocar, creume, *toquem* molt millor els d'*ací*.

El dialeg tenia lloc davant de la Casa de la Ciutat.

Es d'aplaudir una idea de l'Ajuntament. (Ja era hora de que li aplaudissim alguna cosa.)

Ens referim a l'idea de donar banys als pobres, mida higiènica que certes grans capitals han intentat ab exit.

Però... ai!

Volen dir que aquesta bona intenció, com les altres, no s'encallarà?

Molt ens temem que això dels banys no passi de projecte-boquilla de algun regidor...

D'algun regidor que's vol donar un bany de higienista.

Llegim, estupefactes:

«Diumenge passat el bisbe, doctor Laguarda, va fer una visita a Moncada.»

Ara vès... a Moncada!

Aquet clero, també, té unes coses més xocantes...

No vol tenir tractes ab els nostres regidors, perquè són radicals y anticatolics..., y no fa més que imitarlos.

Acaba de sortir, impresa, la revista *La Veu del Poble y El Poble de la Veu*, estrenada ab exit *sorollós* al Granvia.

Els autors, Pujolà y C.^a, pera sincerarse han posat un proleg auto-bombo a l'obra, en el qual s'hi llegeixen les següents paraules:

True humour is as closely allied to pity as it is abhorrent to derision.

Llàstima que això no fos un bocadillo dels d'en Peyo!
Vetaquí un xisto que potser hauria salvat la revisteta.

Endevinalla:

¿En què se sembla'l nostre Ajuntament a un billar?
En que té *bandes*.

Aquest es el trenca-closques. Ara, la veritable endevinalla està en averiguar com se n'han anat la barbaritat de mils pessetes que'ns costa la visita de les bandes.

¿Hi ha per aquí algun Novejarque que s'atreveixi a donarnos la solució?

Un xispejant autor se presenta l'altre vespre a casa del seu editor, un home molt avar.

En mitg de l'animada conversa, l'editor abaixa el llum del despatx, dient:

—No li sembla que, pera enraonar, no's necessita claror?

Aleshores, l'escriptor humorista's treu les sabates y les llença a un recó.

—Y ara!... ¿què fa?

—Practico la seva teoria. Crec que pera parlar ab vostè no es necessari anar calsat.

PETIT CORREU

Ab motiu del 8.e aniversari de la mort del autor de *L'Atlàntida*, avui, a les quatre de la tarda, de no destorbarho el temps, el Chor Infantil de l'Escola Catalana Mossén Cinto anirà al Cementiri nou a portar una corona al gran poeta Mossén Jacinto Verdaguer y a cantar un Responsorí davant de la seva tomba.

∴ La Junta del Ateneu Obrer de Gracia ens participa el traslado del Ateneu al carrer de Montseny (abans Angel), núm. 67, pis 1.er

XARADA

Es *primera*, establiment que's veu per distintes parts, elegant y ben servit, com se pugui desitjar; al pronunciar la *segona*, nom es d'una consonant; té *primera y tres-inversa* lo raim al madurar; *tres y quarta* es un article que resisteix humitats; una *quarta repetida* ab el temps pot ferse gran; *dos y prima*, es cert cuidado que's té ab cria d'animals, si's destinen a la venda pel consum en els mercats; o que hauria de tenirse quan es diferent el cas.

Es *total* estimat lloc, per sa Industria, per les Arts, pel Comerç y per son clima, tant de propis com d'extrany celebrat ab gran elogi ja desde l'antiguitat.

JOSEPH SADURNÍ MAS DE LOS VALLS

ANAGRAMA

Una noia molt simpàtica va dirme:—*Total*, Pepet.
Jo li vaig dir:—*Tot* la porta y al moment te complauré.

J. FARRÉS GAIRALT

CONVERSA

—¿Que esteu renyits ab el porter?
—Sí, d'ensà que a n'el meu germà li va pegar molt fort una tunda.
—¿A quin? an el Jaume?
—No, home... An el que jo t'he anomenat.

EMILI BUSSOT

GEROGLIFIC

I
O O O
I
O O O

FRANCISCO RODRÍQUEZ (a) PAQUITO

SOLUCIONS

Als darrers *Trenca-caps*: A la Xarada: *Pascua*.—Al Anagrama: *Tirso-Rostí*.—A la Targeta: *Pintura fi de sigle*.—A la Conversa: *Romea*.—Al Geroglific I: *Domino*.—Al Geroglific II: *Barcelona a la vista*.—Al Geroglific III: *Sense sal ni oli no'm resulta re*.

Martí Rosell: Ne tenim la calaixera plena, de coses d'aquestes. De tots modos, s'agraeix l'intenció.—Aguileta: Rebut y gracias.—Jordi Montserrat: Hi ha alguns versos mal accentuats. Ademés, confessi que *tots y forts* no poden acceptarse com a consonants.—Josep Salillas: El retrato que fa de la Cinteta ja m'agrada, ja, però preferiria l'original.—Ll. Barceló y Bou: Està molt be; y, si tot fos com la tercera estrofa..., ja podria riure's d'en Alfred de Musset y d'en Maseras.—Joan Antich Puquí: Lo que vagi, anirà.—Josep Puig: Bon comensament...

*Estem en plena Primavera,
ja ha esclatat la xardor en mon cor...*

Me sembla que's precipita. La xardor l'hauria de guardar pera la segona quinzena d'Agost.—Agustí Esclasans Folch: La repetició d'un mateix assonant en dues estrofes seguides es un defecte. L'Apeles Mestres ho fa perquè es ELL, però no n'abusa.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:
Llibreria Espanyola,
Rambla del Mitg, núm. 20
BARCELONA

Preus de subscripció:
Fòra de Barcelona,
cada trimestre:
Espanya, 3 ptes. -Extranger, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, OIm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Demà, dissabte, NÚMERO EXTRAORDINARI de
LA CAMPANA DE GRACIA

8 PLANES D'ILUSTRACIÓ Y
TEXT, ALGUNES EN COLOR

EL CONCORDAT

serà un dels principals temas del extraordinari Preu: 10 centims

STENDHAL.	El rojo y el negro. Ilustraciones de <i>Lobel-Riché</i> . Un tomo en 8.º	Ptas. 4
GEORGE SAND.	La última Aldini. Ilustraciones de <i>Lobel-Riché</i> . Un tomo en 8.º	» 4
BALZAC.	El lirio en el valle. Ilustraciones de <i>Widhopff</i> . Un tomo en 8.º	» 4
STENDHAL.	La Cartuja de Parma. Ilustraciones de <i>Widhopff</i> . Un tomo en 8.º	» 4
A. SAVINE.	La abdicación de Bayona. Un tomo en 8.º	» 2
» »	Los días de Triánón. Un tomo en 8.º	» 2
» »	La corte galante de Carlos II. Un tomo en 8.º	» 2
» »	España en 1810. Un tomo en 8.º	» 2
CHARLES SIMOND.	Grecia literaria. Un tomo en 8.º	» 2'50
» »	India. Un tomo en 8.º	» 2'50
» »	Poetas latinos	» 2'50
PLATÓN.	Traducción de <i>Carlos Docteur</i> . Un tomo en 8.º	» 2'50
DESCARTES.	» » <i>Anselmo González</i> . Un tomo en 8.º	» 2'50
TURGAN.	La aviación. Un tomo en 8.º	» 5

NOVEDAD

RICARDO DE LEÓN

La escuela de los sofistas

Un tomo en 8.º = Ptas. 3'50

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Múttu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaxes.

DESPRÉS DE FER LA PRIMERA

— Bueno: ara ja ets una dòna y has de tenir enteniment. ¿Què voldries fer, avui?
— Anar aquet vespre a veure La corte de Faraón.